

גיהוץ המקרים במשנה

תוספות בבא מציעא כא, א

אלו מציאות שלו, כריכות ברה"ר - בכריכות דוקא מפליג בין רה"ר לרה"י משום דלמ"ד (לקמן כב:) סימן העשוי לידרס הוא סימן ומקום הוא סימן מיירי הכא דליכא סימן ומקום נמי לא הוא סימן ברה"ר משום דמנשתפי וברה"י הוא מקום סימן וחייב להכריז ומיירי דאשכח דרך הינוח וככרות של נחתום ועיגולי דבילה אין בהם סימן והוא שלו אף ברה"י ומיירי דמצא דרך נפילה ולכך לא הוא מקום סימן וא"ת אמאי נקט כריכות דאשכח דרך הינוח טפי משאר דאיירי דרך נפילה וי"ל דכריכות אידי דיקירי אינון לא הוה שיפלו שלא מדעת אלא כשעומד לפוש מניח לארץ ושכחם שם וככרות של בעה"ב יש להן סימן דבעלי בתים רגילים לעשות סימן בככרותיהן ולכך אפילו ברשות הרבים חייב להכריז דסימן העשוי לידרס הוא סימן וציבורי מעות ופירות דהוה מקום סימן אף ברה"ר כדאמר לקמן משום דלא שייך בהו מנשתפי ואם תאמר כריכות ברה"ר דמיירי דרך הינוח היאך לוקחם הא אמרינן לקמן ספק הינוח לא יטול וכל שכן ודאי הינוח וי"ל דה"מ כשמצא במקום מוצנע ומשתמר דלא יטול אם אין בו סימן ואם יש בו סימן נוטל ומכריז ולמ"ד (לקמן כב:) סימן העשוי לידרס לא הוא סימן ומקום נמי לא הוא סימן מיירי בכריכות שיש בהם סימן ולכך ברה"י מכריז וככרות של נחתום ושאר דמתניתין לית בהו סימן ולכך אף ברה"י הם שלו וככרות של בעה"ב שיש בהם סימן חייב להכריז אף ברה"ר דאין עשוי לידרס משום דאין מעבירין על האוכלין וכולה מתני' מיירי בין דרך נפילה בין דרך הינוח וא"ת כריכות אי דרך נפילה היא אם כן אינו יודע היכן נפלו וברשות היחיד אמאי צריך להכריז הא מתייבא שסבור ברה"ר נפיל וי"ל דאע"פ שאינו יודע לכוין המקום יודע הוא אם נפל ברשות הרבים או ברשות היחיד.

שיטה מקובצת בבא מציעא כב, ב

ראב"ד

וזה לשון הראב"ד: הא דקאמר במתניתין כריכות ברשות הרבים אכולהו בתרייתא נמי קאי וכיון דאין בהן סימן דכולהו חד גוונא עבדי להו ומנשתפי מיאש ואף על גב דלא מדרסי מנשתפי וסיפא דקתני כריכות ברשות היחיד חייב להכריז אכולהו בני בקתיה קאמר כי רישא לדעת רבא דמקום הוא סימן וגיזי צמר הלקוחין מבית האומן אפילו ברשות הרבים ואף על גב דעשוי לידרס רבים הם ואין סימניהם מתפרקין. עד כאן:

חדושי הרמב"ן בבא מציעא כב, ב

סימן העשוי לידרס לא הוה סימן וכו'. פי' שאין הבעלים סומכין עליו לתת בו סימן מימר אמרי נשחת הסימן בדריסת הרגלים כדפריש רש"י ז"ל, וקשיא לי היכי אמר רבה לא הוה סימן אי חיישי' להכי לצבורי פירות וצבורי מעות ושלושה מטבעות זו ע"ג זו נמי ליחוש דילמא מפזרי להו ברגל דהא מדרסי ומנשתפי, ודילמא צבורי פירות אוכלים הם ומשום שאין מעבירין על האוכלין, אלא מעות קשיא, ואפשר דאגב דחשיבי וחביבי להו לאינשי מאן דחזי להו ראשון שקיל להו מקמי דלבדרינהו אינשי אבל פירי ושאר מילי איכא אינשי דלאו אורחיהו למדרינהו במתא ודרסי עליהו, ויש לפרש דסימן העשוי לידרס משום הכי לא הוה סימן דחיישינן שמא נשתנה הקשר או סימן אחר ע"י הדריסה לפיכך אין אנו סומכין עליו, ולא מילתא היא. תו קשיא לן גיזי צמר הלקוחות מבית האומן ברשות הרבים הא סימן העשוי לידרס הוא דומיא דככרות של בעל הבית, בשלמא התם תריצנא בגמ' משום דאין מעבירין על האוכלין אלא גיזי צמר אמאי, ולא היא דככרות של בעל הבית משום הכי מינכרא ריפתא דאינשי ואינשי משום דעבדי בהו סימן ואי מידריס אזל ליה, אבל גיזי צמר הלקוחות מבית האומן הן עצמן סימן ואפילו דרסת להו כל יומא אית בהו סימן, א"נ ככרות אי מידרסן מיתברן ואין צורתן נכרת כלל ואין כן גיזי צמר.